

Явор Гърдев

Реч преди пърформанса в Щутгарт

Добър вечер скъпи Дами и Господа,

Това, което виждате пред себе си е на немски. Разбира се, всеки уважаващ себе си немец тутакси би отрекъл този факт. От това написаното тук обаче не става по-малко на немски.

Тази вечер пред вас е изложен собственият ви език, но в тялото на нашия език. На пръв поглед елементарно, това упражнение съвсем не е безцелно.

Да видим какво всъщност представлява едно четене. Група хора, владеещи писмено и говоримо езика, на който се чете, се събират, за да чуят текст, който при добро желание съвсем спокойно биха могли сами да си прочетат вкъщи. Нещо повече, домашният прочит със сигурност би им спестил почти сигурното разочарование от личността на автора, чиято външност и поведение просто никога не съответстват на онова, което читателят си е представял. Каква е целта на четенето тогава? Кой на кого е интересен? Отговорът като че ли се подразбира - текстът на слушащите го. Емоцията на едно четене обаче никак не е уникална.

Авторът е поставен в ролята на някакъв четец, който трябва да доведе до знанието на слушащите нещо, което те съвсем безпроблемно биха могли да доведат до знанието си съвсем сами, без всякаква външна помощ. Трудно е да се поддържа позицията, че отиваме на четене, за да изпитаме лично контакта с аурата на твореца, с въображаемата му харизма, понеже опитът неотклонно доказва, че харизмата е винаги по-силна, когато не си видял очи в очи въображението й носител. Следователно, остава ни да мислим, че публичното четене е сгледа на хора или неуспели да посетят по-интересно място по същото време, или на отчаяни самотници, или просто на сноби.

Водени от такива нерадостни мисли, ние решихме да ви станем нужни. Текстовете са изложени пред вас и са на немски. Вие знаете немски, но не можете да си ги прочетете. Ние можем да Ви ги прочетем, но не знаем немски. Така сме подложени на равно напрежение и няма хора с преимущество. Вече нито ние сме ваши гости, нито вие наши.

Нашата истинска среща ще се осъществи на ничията земя на смисъла, който заедно с вас трябва да произведем тук на един трети език, който вече не е нито вашия, нито нашия. Нашата луна не е вашата луна, защото носи друго име. Но сега двойната луна на чуждостта се превръща в пълнолуние на близостта, защото ние пишем за нашата луна, а вие слушате за своята. Езикът, който слушате е чужд на нас, защото още не е наш и е чужд на вас, защото, преминавайки в друго тяло, вече не е ваш.

Ние говорим чужд език, а вие, понеже говорим ние, слушате чужд език. Сега всички сме чужденци. Ако изпитвате затруднения с разбирането, може да

използвате намиращия се тук Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache. Може би той ще ви бъде много необходим, защото в нашите усти вашият език вече танцува с необичайни движения, вие се лудо по криволиците на акцента, спъва се в небцата ни, забавлява се с артикулационните ни навици, изобщо – чувства се съвсем свободен от всякакъв гнет.